

Slutrapport: Förstudie för bildandet av samverkansråd för den idéburna och offentliga sektorn

Sammanfattning

”Förstudien för bildandet av samverkansråd för den idéburna och offentliga sektorn” (nedan kallad Idéburet Offentligt Samverkansråd) har pågått under 2014 och är sprunget ur ett direkt behov bland idéburna medlemsorganisationer i NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne, som upplevde strukturella hinder exempelvis avseende medfinansiering i ett flertal projekt i samverkan med offentliga aktörer. Tanken kring ett Idéburet Offentligt Samverkansråd väcktes med tesen att fysiska möten på strategisk nivå med representanter från idéburna och offentliga aktörer ger möjlighet att snabbare kunna identifiera, kommunicera och möta strukturella utmaningar samt eventuella vidare problem. På så sätt förbättras förutsättningar i samarbetet för gemensamma målgruppers bästa och resurserna används och nyttjas mer ändamålsenligt och effektivt. NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne beslöt att ansöka om ESF-medel för en förstudie för att ta fram en modell för sektorsöverskridande samverkan som är hållbar över tid.

Syftet med förstudien var att

- skapa ett Idéburet Offentligt Samverkansråd som arbetar operativt med strategiska frågor
- hålla två dialogmöten, hitta modeller för samverkan, hitta redskap för att återföra diskussioner och resultat till de egna organisationerna (både offentliga och idéburna) samt att få igång en diskussion inom dessa.

Mål över tid är att öka samarbetet och förståelsen mellan och inom sektorerna för att på så sätt skapa bättre förutsättningar för arbetet gällande gemensamma målgrupper.

Mål för förstudien och det Idéburna Offentliga Samverkansrådet var att

- öka förståelse och samverkan i och mellan sektorerna
- utveckla kommunikationskanaler i och mellan sektorerna för att fånga upp och sprida relevant information
- underlätta samarbetet i framtida verksamheter och projekt genom anpassade metoder och riktlinjer
- påverka strukturer och därigenom förenkla för den idéburna sektorn att driva verksamheter och projekt
- skapa största möjliga nytta för individer genom att gemensamt identifiera målgrupper och deras behov

Det Idéburna Offentliga Samverkansrådet har under året representerats av:

Christina Merker-Siesjö (ABF Malmö / Styrelsen NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne), Marianne Östlihn (Emmaus Björkå, sedan MINE), Nils Phillips (Centrum för Publikt Entreprenörskap), Olof Eriksson (Companion Skåne / Styrelsen NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne) och Peter Nilsson (Föreningen Idrott för Handikappade) som representanter för den idéburna sektorn och från den offentliga sektorn av: Annika Eklund (Kommunförbundet Skåne – fr.o.m. augusti), Anderas Konstantinidis (Malmö stad), Andreas Larsson (Svenska ESF-rådet), Anders Heide (Försäkringskassan), Goran Sehovac (Arbetsförmedlingen) och Ulf Kyrling (Region Skåne).

Förstudiens projektledning bestod av: Christina Merker-Siesjö (Samverkansrådets ordförande), Christoph Lukkerz (Projektledare), Marianne Östlihn (Processledare 1/3-31/8) och Anna Haraldson Jensen (Processledare 1/9-31/12).

NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne som projektägare utsåg Samverkansrådet till styrgrupp för förstudien.

Samverkansrådet har träffats fyra gånger under året och man kom vid första mötet fram till en gemensam inriktning för gruppens liksom förstudiens arbete:

Öka förståelse och samverkan i och mellan sektorerna; utveckla kommunikationskanaler i och mellan sektorerna för att fånga upp och sprida relevant information; underlätta samarbetet i framtida verksamheter och projekt genom anpassade metoder och riktlinjer; påverka strukturer och därigenom förenkla för den idéburna sektorn att driva verksamheter och projekt samt att skapa största möjliga nytta för individer genom att gemensamt identifiera målgrupper och deras behov. Man har även diskuterat Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP), samverkanshinder och bättre förutsättningar för att arbeta med gemensamma målgrupper etc.

Under förstudien har två större workshops (25/4 och 6/11) arrangerats, med deltagare från NÄTVERKET - Idéburen sektor Skånes medlemsorganisationer, idéburna aktörer som driver ett ESF-projekt eller en förstudie med minst en offentlig samverkanspart samt samverkansrådets representanters organisationer.

Den första workshopen hade rubriken: *Har vi råd att (inte) samverka?* 49 deltagare fanns på plats i Malmö under dagen och de behov som förstudien grundats på bekräftades och stärktes. Följande samverkanshinder som lyftes särskilt under dagens samtal: *Olika målbilder mellan sektorer; olika 'levnads'villkor för offentliga och idéburna aktörer; bristande kunskap om varandra; snåriga beslutsprocesser; struktur kring medfinansiering i projekt; organisationsförändringar där uppbyggda kontakter mellan sektorerna faller bort; bristande förståelse för nytta med samverka.*

Vid samma workshop framkom också tydliga behov och mervärde av: att skapa förståelse för och utöka kunskapen om idéburna aktörers roll och arbete med målgrupper; vikten av att arbeta för bättre förutsättningar för sektorsöverskridande samverkan både internt i sina respektive verksamheter som gemensamt i samverkansrådet; behov av att utveckla metoder tillsammans.

Vid workshoppen den 6 november i Höör var rubriken *Hur gör vi samverkan?* 44 personer deltog och glädjande var att det fanns fler representanter från den offentliga sektorn på plats än i april. Workshopgrupperna arbetade delvis med en första utkast till kartläggning av de samverkansinitiativ och -former som finns, för att sedan analysera behoven som föreligger. Vilka behov av stöd har man? Glädjande att notera var att det finns mängder av sektorsöverskridande samverkansinitiativ. Intressant var att man på lokal nivå efterfrågar större förståelse mellan sektorerna, medan man i regionala verksamheter snarare efterfrågar tillgång till resurser. Kanhända att senare beror på att större och regionala aktörer i idéburen sektor har lättare att få kontakt med offentliga aktörer, men svårare att växla upp initiativ. Medan man i det lokala snarare behöver bygga upp kontaktytor och söka förståelse hos offentliga aktörer för att gemensamt kunna göra skillnad för målgrupper. Behov av stöd utöver dessa var: *Behov av överblick; behov av kunskapsutbyte och utökad förståelse för de aktörer som finns och vill vara med; samverkansgrupper att direkt samverka med för erfarenhetsutbyte; medel; fria utvecklingspengar; administrationsbidrag för jämbördighet; lära känna näringslivsaktörer också i dessa samverkansprocesser; samarbete med akademi; metoder för att arbeta med ungdomar; långsiktighet.*

Vidare ställdes frågan till deltagarna hur det som har kommit fram under workshoppen, faktiskt också kan implementeras i respektive verksamheter samt vilket stöd relaterat till denna process som behövs. Där sågs som viktigt: *Byggandet av kapacitet och kunskap med regelbundna träffar mellan aktörerna; någon form av utvecklingspaket och erfarenhetsnätverk; hjälp med projektutveckling, processtöd och nätverk; behov av stöd för avtal samt processtöd i utvecklingen av IOP; tydligare och bättre stödstrukturer där man efterfrågar tid, mod att tänja regelverk så långt det går inom lagliga ramar, kontakter in, sammankopplingar och ett allmänt förtydligande av roller och beslutsprocesser i de olika sektorerna.*

Under förstudiens slutfas så har vi gått igenom allt material från året och kan dra följande slutsatser:

- Att det finns ett tydligt behov av en *strategisk plattform* för att direkt *föra fram, belysa och problematisera utmaningar, men även möjligheter* för och mellan idéburna och offentliga aktörer att bättre kunna *samverka för gemensamma målgruppers bästa.*
- Att det finns behov av en *ökad förståelse och kunskap* om offentliga och idéburna aktörer - inom och mellan verksamheterna.

- Att samverkansrådet ökar förståelsen mellan sektorerna och på så sätt förbättrar förutsättningar för gemensamma målgrupper. Rådet innebär också en kontinuitet för frågorna och grundar för en bättre match-making mellan de olika behoven, möjliga utförare och deltagare inför projektstart.
- Att förstudien har *hittat och prövat en metod* som skapar förutsättningar för sektorsövergripande samverkan, där man hittar redskap för att återföra diskussioner och resultat till de egna organisationerna samt få igång en diskussion inom dessa. Metoden är: *Sektorsöverskridande fysiska dialogmöten*.
- Att det Idéburna Offentliga Samverkansrådet är en plattform för lärande, mellan och om aktörer. Det har också påbörjat ett nytt gemensamt lärande, för att gemensamt utveckla metoder för målgruppers bästa och nytta. Organisationerna som finns representerade i samverkansrådet använder plattformen aktivt och proaktivt, för förbättringar internt i sina egna verksamheter och för ett bättre gemensamt lärande. Plattformen används och fungerar som en kommunikationskanal kring förutsättningar, utmaningar och möjligheter, både direkta och mer strategiska sådana.
- Att en fungerande strategisk plattform i kombination med operativa arbetsmöten ger bättre förutsättningar för verksamheter kring gemensamma målgrupper och på så sätt kan åstadkomma bättre resultat.

För att skapa ett gemensamt lärande, metodutveckla, idéutveckla, möjliggöra sociala innovationer, så är tillit grundfaktor. Att bygga tillit mellan aktörerna har varit styrande under förstudiens process och lagt ett bra fundament för en mer jämbördig fortsatt dialog. Detta har skapat förutsättning för att aktörerna i Samverkansrådet liksom de som engagerat sig vid workshoptillfällena att internt i sina respektive verksamheter ser över behovet av att utveckla samverkansformer, möjligheter att interagera och verka med andra aktörer, offentliga och idéburna, och på så sätt öppna upp för input utifrån. Detta är ett proaktivt sätt att arbeta för bättre förutsättningar, där aktörerna sedan kan arbeta vidare med mer specifika målgrupper.

Deltagarna har känt ett behov av bättre förutsättningar för samverkan, och möten där deltagare oavsett sektorstillhörighet känner sig jämbördiga och där man deltar aktivt i medskapandeprocesser.

I kommande fas och arbetet inför ett genomförandeprojekt är tillitsskapande fortsatt centralt och deltagarna kommer att fortsätta vara medskapare vad gäller innehållet, målgrupper, metodutveckling etc.

Förprojekteringens resultat

Under förprojekteringen har möjlighet getts att hitta olika format för operativ och strategisk samverkan. Det Idéburna Offentliga Samverkansrådet har blivit en strategisk plattform för konstruktiv och proaktiv dialog mellan idéburna och offentliga aktörer. I kombination med

praktiska workshopdagar har det utvecklats en struktur för och en kanal mellan den strategiska och operativa nivån. Något som sedan länge har eftersträvat inte minst inom ramen för ESF-projekt, för att kunna påverka och möjliggöra strukturförbättring som gagnar målgrupperna och samhällsutvecklingen långsiktigt.

Förprojekteringens resultat visar:

Behov av ökad förståelse och stärkt tillit

Bakgrunden till förstudien var att flera av NÄTVERKET - Idéburen sektor Skånes medlemsorganisationer såg strukturella hinder för samverkan med offentliga aktörer för medfinansiering vid ESF-projekt. Under förstudiens process har ett flertal sådana samverkanshinder identifierats (från workshop 25 april 2014): *Olika målbilder mellan sektorer; olika 'levnads'villkor för offentliga och idéburna aktörer; bristande kunskap om varandra; snåriga beslutsprocesser; struktur kring medfinansiering i projekt; organisationsförändringar där uppbyggda kontakter mellan sektorerna faller bort; bristande förståelse för nytta med samverka.*

Ett återkommande hinder för samverkan och därmed bättre resultat för gemensamma målgrupper, är brist på kunskap kring och förståelse för de idéburna aktörernas roll och levnadsvillkor liksom nyttan med samverkan. Behovet av kunskap och förståelse är ömsesidigt. När det gäller levnadsvillkoren och exempelvis strukturen kring medfinansiering av projekt finns det en obalans mellan sektorerna. De idéburna aktörerna måste alltid få med offentliga aktörer för medfinansiering, medan de offentliga kan välja/välja bort samverkan. Under förstudiens process har behovet förtydligats men också breddats till en mer ömsesidighet vad gäller ökad kunskap och förståelse för varandras roller för att gemensamt kunna åstadkomma något ännu bättre. Ökad kunskap och förståelse blir en grund för att sedan utveckla nya idéer, metoder och lärande. Förstudien har både fokuserat på att skapa bättre förutsättningar, alltså denna grund som i sin tur stärker förtroendet aktörerna emellan och över tid bygger tillit, men också på att skapa ett kreativt utrymme som ger möjlighet att utveckla nya tankar och idéer. Denna kombination är särskilt viktig för att ge utrymme åt proaktivitet mellan aktörer men också för de interna processer som pågår inom respektive organisation och verksamhet. Att visa på möjligheterna med en god samverkan och inte enbart reagera på uppkomna problem.

Att ta hand om direkta behov och skapa kontinuitet, där förtroendet mellan aktörer inom respektive sektor stärks, bygger tillit över tid. Denna tillit skapar direkta mervärden för gemensamma målgrupper då man kan fokusera på verksamheten istället för att om och om igen brottas med och försöka hantera strukturella problem.

Vid det första styrgruppsmötet så sattes följande teman och prioritering för förstudien och Samverkansrådet:

- Att öka förståelse och samverkan i och mellan sektorerna
- Att utveckla kommunikationskanaler i och mellan sektorerna för att fånga upp och sprida relevant information
- Att underlätta samarbetet i framtida verksamheter och projekt genom anpassade metoder och riktlinjer
- Att påverka strukturer och därigenom förenkla för den idéburna sektorn att driva verksamheter och projekt
- Att skapa största möjliga nytta för individer genom att gemensamt identifiera målgrupper och deras behov

Idéburet Offentligt Samverkansråd

Samverkansrådet ökar förståelsen mellan sektorerna och ger på så sätt bättre förutsättningar för bättre resultat för gemensamma målgrupper. Det finns ett tydligt behov av en strategisk plattform efter årets rådsmöten och workshoppar, för att direkt föra fram, belysa och problematisera utmaningar, men också möjligheter för och mellan idéburna och offentliga aktörer vad gäller samverkan för gemensamma målgruppers bästa. Rådet innebär också en kontinuitet för frågorna och grundar för en bättre match-making mellan behov, möjliga utförare och deltagare inför projektstart. Resultaten som vi kan se över det år som förstudien har verkat, pekar i riktning mot och förutsättning för ett mer effektivt och inkluderande arbetssätt, både bland aktörerna i Samverkansrådet och bland de som deltagit vid workshopptillfällena. Över tid har en mognad vuxit fram, en nyfikenhet på vad man faktiskt kan åstadkomma tillsammans. Det ger en förutsättning för en bättre match-making av initiativ och målgrupper inför projektutlysningar såväl som initiativ utanför projekten.

Samverkansrådet som har som målsättning och syfte att över sektorsgränser samordna insatser och resurser för att undvika resursslöseri och likaså att inte motverka varandra i ett arbete som har som bäst genomslagskraft för individen om arbetet sker gemensamt. Detta för att minska risken för målgrupperna att falla mellan stolarna. En kvantitativ anledning till samverkan är också att stödja den idéburna sektorn som inte har samma ekonomiska förutsättningar som den offentliga sektorn.

I dialog mellan idéburna och offentliga aktörer kan vi identifiera styrkor och förutsättningar som gynnar målgruppen. Den idéburna sektorn har en annan relation till målgruppen än vad den offentliga har, vilket gör, att samverkan gynnar individen då sektorerna blir varandras komplement. Den idéburna sektorn har i viss mån större frihet då den inte är politiskt styrd. Samtidigt måste den idéburna sektorn försöka möta målgruppen som politiken och offentliga myndigheter valt ut som prioriterad grupp. Utifrån detta måste sektorerna mötas. Bättre samverkan mellan sektorerna gynnar målgrupperna, då projekten blir mer genomarbetade och

mer riktade från första början. Det ger även en större möjlighet till omvärldsanalys och till att använda resurserna på rätt sätt. Det finns i nuläget en stark vilja att öka samverkan och förståelsen mellan sektorerna, vilket är en grogrund att ta tillvara och bygga vidare på.

Det finns ett behov av att kontinuerligt se över samverkansrådets sammansättning så att de representanter som arbetar med gemensamma målgrupper finns representerade. Samtidigt behövs en kontinuitet inom rådet för att hålla och bygga relationer internt och externt. Relationerna mellan individerna som representerar de olika organisationerna är en av de viktigaste faktorerna för att samverkan ska fungera. Tillit och respekt framstår som viktiga faktorer och det måste finnas en förståelse för alla aktörers bakgrund och sammanhang i själva samverkan. Det behövs också en vilja att förändra och att ta hänsyn till sektoriella skillnader i normer och kultur. Viktigt är också att alla parter tar ett ansvar för att samverkan ska fungera. Att samverka över sektorer är bevisligen inte alltid lätt. Däremot så finns stora potentiella resursvinster i samverkan och det är vad som hela tiden driver samarbeten framåt. Finansiering och ekonomi som resurs är en stor fråga som lätt blir komplicerad när den offentliga sektorn samverkar med den idéburna samtidigt som individerna som representerar organisationerna har en betydande roll för att samverkan ska fungera. Representanterna är nyckelpersoner och ett fungerande samverkansråd är förutsättning för det sektorsöverskridande utvecklingsarbetet. Därför är det viktigt att alla i rådet tar sitt ansvar för den gemensamma processen.

Slutligen är det viktigt att samverkansrådet har kopplingar till NÄTVERKET och andra regionala plattformar för sektorsöverskridande samverkan såsom Överenskommelsen Skåne, Partnerskap Skåne och dyl. för att kunna dra nytta av varandra och skapa ytterligare synergier.

Identifierade metoder

Samverkan

En ökad samverkan mellan idéburen och offentlig sektor är i sig en metod som är gynnsam för våra gemensamma målgrupper. De båda sektorerna arbetar kring gemensamma utmaningar i samhället. Under förstudien har det blivit tydligt att samverkan är en grundpelare för att de gemensamma målgrupper vi arbetar för ska få bättre kompletterande insatser för att komma närmare arbetsmarknaden. Detta var även tydligt i förberedelserna inför förstudien och de diskussioner som legat till grund för projektet. För att kunna gå vidare med frågeställningarna och för att på sikt ännu bättre kunna samarbeta mer kring gemensamma projekt för att nå målgrupperna krävs regelbunden dialog. Genom att mötas skapas en förståelse mellan den idéburna och den offentliga sektorn som gynnar framtida projekt med insatser för gemensamma målgrupper. En ökad samverkan leder till mer stringenta projekt samt minskar konkurrensen mellan sektorerna och istället gynnar målgruppen. Samverkansrådet har bland annat som syfte att utifrån gemensamma

målsättningar och ambitioner främja samordnade insatser och resurser för att undvika resursslöseri.

Den idéburna sektorn har en annan relation till målgruppen än vad den offentliga har vilket gör att samverkan gynnar individen. Den idéburna sektorn har i viss mån större frihet då den inte är politiskt styrd. Samtidigt måste den idéburna sektorn försöka möta den målgrupp som politiken valt ut och som offentliga aktörer har direktiv att arbeta med. En bättre samverkan gynnar målgruppen då projekten blir mer genomarbetade och mer riktade från början. Det ger en större möjlighet till omvärldsanalys och till att använda resurserna på rätt sätt. Således är modeller för samverkan en metod som direkt främjar gemensamma målgrupper.

Sektorsöverskridande fysiska möten

Kombinationen av det Idéburna Offentliga Samverkansrådet som strategisk plattform med koppling till NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne och en operativ plattform med sektorsöverskridande dialogmöten och stort utrymme för samtal och utveckling av idéer, har varit framgångsrik. För deltagarna vid workshoparna så finns härmed en naturlig direkt koppling till den strategiska nivån, till vilken man direkt kan uttrycka behov eller utmaningar. Det gör att man också kan fokusera på det operativa för ett specifikt projekt, eller idé i utveckling, vid mötena. De direkta behov som man identifierat där. Det finns en infrastruktur och en process som man också känner förtroende för. Det förtroendet behöver stärkas och växa till tillit genom fler möten och en kontinuitet över tid, med just kombinationen strategisk plattform och en bredare operativ plattform.

Som central del av förstudien har två större workshops arrangerats (25/4 och 6/11). Dessa tillfällen har visat sig vara framgångsrika i skapandet av en plattform där både de idéburna och offentliga aktörerna kunnat mötas och där erfarenhetsutbyte och förståelse för varandra har stått som grund för att gemensamt se behov, pågående sektorsöverskridande samverkan och möjligheter att implementera ny kunskap i sina respektive organisationer och verksamheter.

Målgruppen för workshoparna har varit NÄTVERKETs medlemsorganisationer, idéburna organisationer som driver eller precis har drivit ESF-projekt och förstudier liksom offentliga aktörer som är involverade i ESF-projekt. Workshoparna har erbjudit konkreta tillfällen för idéburna aktörer att i en konstruktiv anda träffa handläggare och strateger från de offentliga aktörer och vice versa. Planeringen inför träffarna har utgått från att initiera en konstruktiv och långsiktig dialog där tillitsbyggande är en grund. Den 25 april var fokus för träffen VAD? och HINDER?, träffen den 6 november var inriktad på HUR?. Detta för att inte fastna i de hinder och utmaningar som finns, utan att bemöta dem konstruktivt i kommande gemensamma och enskilda handlingsplaner. Då är det dock viktigt att grundförståelsen i de föreliggande utmaningarna är uppfattade av både idéburna och offentliga aktörer. De workshops som har hållits har i sin tur förstärkts av Samverkansrådets arbetsprocess. Under året har rådet haft fyra möten. Här kan man redan nu se en stor utveckling bland medlemmarna, där man både gemensamt formulerat mål, men också tittar och verkar i sina

respektive organisationer för att underlätta för samarbetet med idéburna aktörer samt för att skapa bättre förutsättningar för att uppnå de bästa resultat för gemensamma målgrupper.

Workshoptillfällena har möjliggjort nya möten, lärande och direkta inspel till idéer, projekt och initiativ, vilket i sin tur borgar för bättre resultat för gemensamma målgrupper. Workshoptillfällena är tillfällen att testa idéer och skapar ett konstruktivt arbetsklimat som förenklar arbetet för sektorsövergripande samverkan, också efter mötena. Mötena har också inneburit att deltagarna och aktörerna har mötts på mer lika villkor än i den vardagliga relationen med en handläggare eller som förening i direkt behov av medfinansiering.

Samverkansrådets medlemmar har i stor utsträckning också deltagit vid workshoptillfällena, vilket resulterat i nya infallsvinklar och möjlighet att för aktörerna i rådet att arbeta aktivt med angelägna frågor som direkt relaterar till deras verksamhet. Till exempel så hade Försäkringskassan tre representanter närvarande vid det sista workshoptillfället och tog direkt intryck av de samtal man fört under dagen. Vid eftermiddagens arbetspass som fokuserade på respektive verksamhets egen implementeringsprocess och möjliggörandet av ny samverkan, skissade representanterna från Försäkringskassan direkt upp en intern handlingsplan för ett framtida samarbete med idéburna organisationer. Och då efter inspel av idéburna aktörer och ett kreativt gemensamt upplägg kring vad det finns för sektorsövergripande samverkan och behov av stöd relaterade till dessa. De var mycket glada över möjligheten till inspel och direkt tillfälle att arbeta med utvecklingen internt, och där andra aktörer var glada över att direkt kunna påverka de strukturer som man är beroende av.

Vi kan tydligt se ett direkt större intresse och engagemang för samverkan från offentliga aktörer under förstudien, både genom en ökad förståelse för idéburna aktörer men också som centralt för ett nytt lärande. Gemensamt, men också för de egna verksamheterna. Detta gäller både inom Samverkansrådet som vid workshoptillfällena. En plattform för ett gemensamt lärande har genom förstudien skapats och är under utveckling. Fortsatt metodutveckling, för samverkan men också i arbetet med att direkt arbeta med gemensamma målgrupper, ses som viktig för bättre resultat och bättre förvaldade resurser.

Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP)

Idéburet Offentligt Partnerskap är ett verktyg som kan vara gynnsam för målgruppen. I och med att den idéburna sektorn har en annan relation till målgruppen kan det också vara lättare för idéburna organisationer att i sina relationer till individen vara mer flexibel i att möta utifrån uttalat och identifierat behov. Denna flexibilitet är mer begränsad hos den offentliga sektorn då uppdraget är politiskt styrd. I och med att en verksamhet inom ramen för en IOP inte regleras från myndigheten utan att utvecklingen sker i gemensam dialog, finns det större möjlighet till flexibilitet för anpassade insatser. Insatserna kan även bli mer långsiktiga och inte endast en punktinsats för individen. Likaså går det att anta att målgruppen genom en IOP kan få större delaktighet i utformandet av insatsen och/ eller verksamheten. Modellen kan ses som ett sätt för sektorerna att samverka på för att främja målgruppens inträde på arbetsmarknaden.

Jämställdhetsintegrering

Projektledningen har bestått av två kvinnor och en man. Utifrån att projektledningen består av tre personer går det inte att uppnå en helt jämn könsfördelning. Dock kan representationen av kön utifrån projektledningen ses som relativt jämställd. Den arbetsmässiga uppdelningen var under större delen av året 20 % (man), 20 % (kvinna), 10 % (kvinna), förutom september – december: 10 % (man), 30 % (kvinna), 10 % (kvinna).

I Samverkansrådet tillika styrgruppen för förstudien fanns 6 representanter från den offentliga sektorn och 5 representanter från den idéburna sektorn representerade. Av dessa 11 representanter är 3 kvinnor och 8 män. Könsuppdelningen är således väldigt ojämn. I sammansättningen av styrgruppen har resonemang förts om vilka representanter från vilka verksamheter som är fördelaktiga som deltagare i styrgruppen. Utifrån detta har projektet tittat på vilka som har mandat i sin egen verksamhet samt relevant arbetsområde. Utifrån detta har representationen av kön blivit snedvriden och styrgruppen går således inte att benämnas som jämställd. Projektet har dock problematiserat och diskuterat detta och en medvetenhet finns kring könsfördelningen. Representanternas mandat och ansvarsområden har således gått före den jämna könsfördelningen, även om förstudien hela tiden strävar efter att nå jämställdhet.

Då förprojekteringen lägger grunden för att Samverkansrådet ska finnas kvar som funktion vad gäller idéburen – offentlig samverkan är en jämnare könsfördelning något att hela tiden sträva efter och föredra fortsättningsvis.

Då Samverkansrådet i dagsläget har en ojämn könsfördelning är det viktigt att ta hänsyn till detta vid mötesträffar. Viktigt är att problematisera och analysera fördelningen av taltid och möjlighet för alla representanter att få utrymme och komma till tals. Även om könsfördelningen är snedvriden gäller det att inte hamna i könsstereotypa roller där personer på grund av kön inte ges lika förutsättningar i projektets forum. Intressant är att ifrågasätta överrepresentationen av män i styrgruppen och i samverkansrådet i relation till överrepresentationen av kvinnor i projektledningen. Mest troligt har detta att göra med att ju högre upp i hierarkin i organisationer vi kommer desto fler män finns på de positioner som innehar mandat.

Vid den första av förstudiens två workshops 25 april, gick inbjudan ut till NÄTVERKETs medlemsorganisationer, till idéburna organisationer som driver eller precis har drivit ESF-projekt och förstudier, och de offentliga aktörer som medfinansierar dem. Sammanlagt var 49 personer anmälda till workshopen varav 24 var män och 25 var kvinnor. Representationen av kön på workshopen var således väldigt jämn. Eftersom jämställd representation brukar sägas uppnås vid 60 % -40 % går det att dra slutsatsen att workshopen utifrån kön var representativt jämställd. Vid den andra workshopen 6 november, gick inbjudan ut till samma målgrupp. Sammanlagt kom 44 deltagare varav 19 var män och 25 kvinnor, så även här var workshopen utifrån kön representativt jämställd. Det är intressant att den operativa delen av förstudien

varit mer representativt jämställd utifrån kön än den strategiska plattformen, Samverkansrådet tillika styrgruppen.

I programmen för de båda workshoparna så var det stort utrymme för samtal mellan deltagarna och processen för dessa var upplagda så att alla skulle få möjlighet att ge uttryck åt sina idéer och tankar. När samverkansrådet presenterat sig vid båda tillfällena så är det fler män än kvinnor, men i de fasta programpunkterna och innehållet i övrigt (inspirationsföreläsare, underhållning, matleverantör etc.) så var könsfördelningen god.

Tillgänglighet för personer med funktionshinder

I styrgruppen för förstudien och i Samverkansrådet är personer med funktionshinder direkt representerade genom Föreningen Idrott för Handikappade (FIFH). Vid alla Samverkansrådsmöten liksom de båda workshops som hållits inom förstudien har tillgänglighet varit en naturlig grund i val av möteslokal, plats för workshop samt dokumentformat för att kunna delta på samma villkor oavsett funktionalitet.

Programkriterier (samverkan, strategisk påverkan, lärande miljöer och innovation)

Förstudien grundar sig direkt på ett behov av utökad samverkan mellan idéburna och offentliga aktörer och har varit själva utgångspunkten för all verksamhet inom förstudien, såväl bildandet och arbetet med Samverkansrådet som de större workshopdagar som hållits. Samverkansrådet kom vid första mötet fram till en gemensam målbild att man ska: *Öka förståelse och samverkan i och mellan sektorerna; Utveckla kommunikationskanaler i och mellan sektorerna för att fånga upp och sprida relevant information; Underlätta samarbetet i framtida verksamheter och projekt genom anpassade metoder och riktlinjer; Påverka strukturer och därigenom förenkla för den idéburna sektorn att driva verksamheter och projekt; Skapa största möjliga nytta för individer genom att gemensamt identifiera målgrupper och deras behov.* Alla aktiviteter inom förstudien har haft sektorsöverskridande samverkan som grund för de större arbetsfrågorna vid tillfällena. Samverkansrådet ska vara en strategisk plattform för gemensam påverkan vad gäller hinder för samverkan samt för att skapa bättre förutsättningar för idéburna aktörer att i större utsträckning bära och initiera projekt tillsammans med offentliga aktörer. Förutom att gemensamt arbeta och påverka strategiskt så behöver också de enskilda aktörerna, oavsett sektorstillhörighet, också arbeta med strategisk påverkan internt för att möjliggöra samverkan i högre grad och att undanröja direkta interna hinder som försvårar samverkan.

Samverkansrådet har under året utvecklat en miljö för dels ett ömsesidigt lärande bland de aktörer som ingår, men också ett gemensamt nytt lärande om hur man gemensamt möter och skapar förutsättningar för goda resultat för gemensamma målgrupper. Både aktörer från den

idéburna och offentliga sektorn menar att Samverkansrådet blivit en sådan plattform, vilket också ger förutsättningar för kreativitet och innovation. Att man inte enbart lär sig om, utan gemensamt skapar nya arbetssätt som man kan förverkliga i sina respektive organisationer och/eller i initiativ i samverkan.

Samverkansrådets möten och funktion i kombination med de bredare och större workshops som hållits, stärker ovan resonemang ytterligare. Samverkansrådet har en konstruktiv och möjlighetsfokuserad ton, och där man aktivt skapat ett bra klimat för att våga tänka aktivt och proaktivt; en god lärande miljö. Vid de workshops som har hållits har detta klimat varit centralt, att skapa en god stämning där alla deltagare bjuds in att tillsammans skapa nya arbetssätt och möjligheter. Den fysiska miljön på workshopdagarna har därför varit viktig tillsammans med ett innehåll som speglar den andan. Dessa sektorsöverskridande fysiska möten gav möjlighet till de deltagande organisationerna att gå bortom sitt nuläge och gemensamt arbeta fram önskade lägen, internt hos sig själva och gemensamt.

Till en kommande genomförandeansökan önskas att ytterligare fördjupa det förtroende som byggts upp under förstudien mellan offentliga och idéburna aktörer och förstärka kunskap och relationer, med syftet att över tid fortsätta bygga tillit, och därmed bättre förutsättningar för att arbeta tillsammans med gemensamma målgrupper för bättre resultat.

Uppföljning under förprojekteringen

Uppföljning av projektet har skett vid Samverkansrådsmötena, som en del av ett löpande och lärande samtal. Projektledningen (Samverkansrådets ordförande, projektledaren, och processledaren) haft tät kontakt med varandra och mycket regelbundna arbetsmöten. Avstämning med NÄTVERKETs styrelse har skett kontinuerligt – likasom avstämning med handläggaren på ESF-rådet. Vidare har projektledningen under förstudien haft kontinuerlig avstämning med förstudien Sektorsöverskridande samverkan för social hållbarhet.

Andra erfarenheter som ni vill dela med er av

En viktig faktor till varför resultaten blivit såpass bra är att frågan är *angelägen* hos idéburna aktörer, vilket vi visste redan innan förstudien satte igång, men också hos offentliga aktörer. Man samverkar kring frågor som man vill förbättra för att man direkt och över tid ser behov av bättre förutsättningar för samverkan, för gemensamma målgruppers bästa. Och man ser även inom organisationerna möjligheten att idéutveckla och metodutveckla för att bli bättre på sin respektive huvuduppgift.

En annan bidragande orsak till ett gott resultat är att samverkansrådet har varit en slags *informell och frikopplad plattform*, med representation från idéburen och offentlig sektor, vilket skapat utrymme för att både hantera direkta problem samt proaktivt bemöta andra, men också se möjligheter. Det är en gemensamt ägd plattform av de parter som ingår. Det är parterna själva och de operativa verksamheterna som ser behoven som skapar inriktningen i arbetet.

Bred samverkan innebär alltid också olika målbilder och förståelser. Tydlighet ska eftersträvas men går sällan helt att uppnå. Här är det viktigare med kontinuerlig dialog så att gemensam kunskap kan växa fram. Enbart definitioner hjälper inte – det krävs relationer.

Förstudiens upplägg att kombinera en strategisk plattform med en mer operativ del har varit avgörande och lyckosam. Workshoparna har lämnat direkta avtryck i Samverkansrådets gemensamma arbete, men också hos de enskilda rådsmedlemmarna där mycket av deras respektive interna arbete har utvecklats och relationer har stärkts. De fysiska mötena har varit viktiga för att skapa förtroendet för respektive aktör och verksamhet. Vidare har det getts möjlighet att visa en öppenhet och nyfikenhet genom att delta vid workshoparna.

Det finns en konferenströtthet och ett uppdämt behov av fysiska möten och tid att prata med varandra istället för att matas med information och input. Vid våra workshops har deltagarna också fått stort utrymme för samtal och diskussion deltagarna emellan, vilket har varit avgörande. Processen har varit styrd, men med stort utrymme för att utveckla idéer, initiativ och att medskapa. Flera av aktörerna har direkt initierat nya projekt, fördjupat samarbeten etc. Tips till framtida projekt. Skala ned och se till att deltagarna själva får så mycket utrymme att arbeta med vad som direkt känns och är angeläget för dem, så får du goda resultat kortsiktigt och långsiktigt och skapar engagemang. Att våga lämna utrymme och fri- rum för att nya initiativ ska kunna uppstå.

Malmö, 2015-01-19

Projektledningen: Christina Merker-Siesjö, Marianne Östlihn, Anna Haraldson Jensen och Christoph Lukkerz

Bilagor:

1 Program Workshopdagen 2014-04-25

2 Program Workshopdagen 2014-11-06

Kontakt

Vem ska man kontakta om man är intresserad av mer information?

Christoph Lukkerz

Verksamhetsutvecklare

NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne

Ängelholmsgatan 1 A

214 22 Malmö

www.natverket.org

Mobil: 0763-684866

Mail: christoph@natverket.org